

Maliyyə hesabatlarına şərhlər və qeydlər

1. Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2018-ci tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq “Xalq Sığorta” ASC üçün tərtib edilmişdir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmış səhmdar cəmiyyətdir.

1.1. Cəmiyyət haqqında ümumi məlumat

Cəmiyyət 26 yanvar 2005-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində 1105-A1-415 sayılı şəhadətnamə ilə “Xalq Sığorta” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət kimi dövlət qeydiyyatına götürülmüşdür. 22 dekabr 2008-ci il tarixdən cəmiyyət yenidən təşkil edilərək “Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə çevrilmişdir. Qeydiyyat N-si (VÖEN): 2000358551.

Cəmiyyət sığorta fəaliyyəti üçün Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən verilmiş 29 aprel 2010-cu il tarixli 000333 nömrəli müddətsiz sığorta lisenziyasına əsasən fəaliyyət göstərir. Cəmiyyət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və Nizamnaməsinə əsasən qeyri-həyat sığorta fəaliyyətinin bütün növlərini və sığorta təşkilatları üçün qadağan edilməmiş digər fəaliyyət növlərini həyata keçirmək hüququna malikdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixə cəmiyyətin strukturuna daxil olan 1 filialı və 30 Nümayəndəliyi (31 dekabr 2017-ci il tarixə 1 filial və 29 Nümayəndəlik) olmuşdur. 31 dekabr 2018-ci il tarixə cəmiyyətin 212 nəfər (31 dekabr 2017-ci il tarixə 189 nəfər) işçisi olmuşdur.

2011-ci ildən cəmiyyət İcbari Sığorta Bürosunun üzvüdür. Büroda iştirak haqqı olaraq ödənilmiş məbləğ 31 dekabr 2018-ci il tarixə (300 000 manat) və 31 dekabr 2017-ci il tarixə (300 000 manat) maliyyə hesabatlarında uzunmüddətli maliyyə aktivi olaraq əks etdirilmişdir.

26.10.2016-cı il tarixdə cəmiyyət Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) istiqrazlarını əldə etmişdir. İstiqrazların hər birinin nominal dəyəri 1000 ABŞ dolları olmaqla cəmi 3000 ədəd, ümumi məbləği 3000000 ABŞ dolları təşkil edir. İstiqrazlar illik faiz dərəcəsi 5% olmaqla 5 il müddətinə buraxılmışdır. 2017-ci il ərzində əlavə 450000 ABŞ dolları məbləğində 450 ədəd və 2018-ci il ərzində əlavə 2950000 ABŞ dolları məbləğində 2950 ədəd istiqraz alınmışdır. İstiqrazların dəyəri 31 dekabr 2017-ci il tarixinə 3450000 ABŞ dolları və ya 5865345 manat, 31 dekabr 2018-ci il tarixə 6400000 ABŞ dolları və ya 10880000 manat məbləğində maliyyə hesabatlarında uzunmüddətli maliyyə aktivi olaraq əks etdirilmişdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixə Cəmiyyətin Nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 6,25 manat olan 7390000 ədəd adi adlı sənədsiz səhmdən ibarət olmaqla 46187500 manat (31 dekabr 2017-ci il tarixə hər birinin nominal dəyəri 6,05 manat olan 7390000 ədəd adi adlı sənədsiz səhmdən ibarət olmaqla 44709500 manat) olmuşdur. Cəmiyyətin səhmdarları və onların Nizamnamə kapitalında payı aşağıda göstərilmişdir:

	<u>31 dekabr 2018</u>	<u>31 dekabr 2017</u>
1. «İdeal Biznes Ko.» MMC	50%	50%
2. «Yevro Standart» MMC	50%	50%
	<u>100%</u>	<u>100%</u>

1.2.Cəmiyyətin hüquqi ünvanı

“Xalq Sığorta” ASC-nin ünvanı aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, İnşaatçılar prospekti 22L .

1.3.Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə böhranı Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadan proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

3. Uçot siyasətinin təqdimatı

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1.Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

“Xalq Sığorta” ASC-nin maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun tərtib edilmişdir. Bu maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir. Gəlirlər və xərclər hesablama metodu ilə göstərilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasətinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

3.2.Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fəqqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır (və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayda əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nəğd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	<i>31 dekabr 2018-ci il</i>	<i>31 dekabr 2017-ci il</i>
1 ABŞ dolları	1.7000 AZN	1.7001 AZN
1 Avro	1.9468 AZN	2.0307 AZN

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

- Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən istehsal sahələri və binaları, ticarət sahələri və binaları, ofis sahələri və binaları daxildir. Torpaq və binalar ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Cəmiyyətin balansında torpaq və binalar yoxdur.

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidənqiymətləndirmə dəyərində hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitalla keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərində yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Cəmiyyətə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Hər il aktivin yenidənqiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındakı fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından “Bölüşdürülməmiş mənfəət” hesabına keçirilir.

3.4. Amortizasiya

Cəmiyyətin torpaq və binaları yoxdur.

Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərində və ya yenidənqiymətləndirilmiş dəyərində vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

- Maşın avadanlıq – 5 il və ya illik 20%
- İT avadanlıqları – 4 il və ya illik 25%
- Nəqliyyat vasitələri – 4 il və ya illik 25%
- Mebel və təsərrüfat inventarları – 5 il və ya illik 20%
- Sair əsas vəsaitlər – 5 il və ya illik 20%

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərində və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərində müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənfəət və zərərlər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər

Cəmiyyətin bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla əsasən audiovizual əsərə hüquqlar, proqram məhsulları və lisenziyadan ibarətdir.

Əldə edilmiş hüquqlar və proqram məhsulları onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılmışdır. Cəmiyyət tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya oluna bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən şirkətlərə sərf edilən xərclər daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar olan bütün digər xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı onun 10 illik faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Lisenziyanı - sığorta fəaliyyət növünə müvafiq dövlət orqanı tərəfindən müddətsiz verilmiş xüsusi icazə təşkil edir və şərti olaraq 10 il faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur. İcbari Sığorta Bürosuna ödənilmiş birdəfəlik haqq (200,000 manat məbləğində) şərti olaraq 10 il faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il

qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərini bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərini onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;
- (b) İstifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürlər.

3.7.İnvestisiyalar

Cəmiyyət özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərini dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Borc vəsaitləri və debitor borcları,
- İnvestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

(a) Ədalətli dəyərini dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərini dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Törəmə maliyyə alətləri də həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuş hesab edilirlər ki, onlar hedcinqləşdirmə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa, və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qısamüddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

(b) Borc vəsaitləri və debitor borcları

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Cəmiyyət debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında “Debitor borcları” maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

(c) Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan elə qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Cəmiyyətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Cəmiyyətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

(d) Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər

kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tətib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edirlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar

Ehtiyatlar iki göstəricidən ən aşağı dəyərə malik olan qiymət üzrə əks etdirilirlər:

- (a) Maya dəyəri
- (b) Xalis satış dəyəri

Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə hesablanır. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hədcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

3.9. Debitor borcları

Debitor borclar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Cəmiyyət tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərqdır. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nəgd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəgd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

3.11. Səhmdar kapital

Adi səhmlər kapital kimi təsnifləşdirilir.

Yeni səhmlərin buraxılması ilə əlaqədar olan xərclər kapitalın tərkibində əks etdirilir.

3.12. Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: istənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləğlər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir (effektiv faiz dərəcəsi

metodu istifadə edilməklə).

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödənmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiya kimi mənfəət vergisi effekti çıxılmaqla kapitalla əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Cəmiyyət tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olaması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.13. Sığorta ehtiyatları

Sığorta ehtiyatları, o cümlədən sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası tərəfindən müəyyən edilmiş qaydalar əsasında hesablanır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında sığorta ehtiyatları və sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı həmin qaydalar əsasında hesablanmışdır. 14 sayılı Qeyddə sığorta ehtiyatlarının tərkibi açıqlanmışdır.

3.14. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirəsalınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxarsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi uçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanmışdır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

3.15. Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Cəmiyyət keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə ənanəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin səhmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanabilir.

Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılır.

3.16. Gəlirin tanınması

Gəlirlər aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Birbaşa sığorta üzrə gəlir

Birbaşa sığorta üzrə gəlir o vaxt tanınır ki, Cəmiyyətlə sığortalı arasında müqavilə imzalanmış, sığorta polisi sığortalı tərəfindən qəbul edilmişdir və müvafiq olan debitor borcunun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(b) Təkrarsığorta üzrə gəlir

Təkrarsığorta üzrə gəlir o vaxt tanınır ki, Cəmiyyətlə təkrarsığortalı arasında risklərin təkrarsığortaya qəbul edilməsinə dair müqavilə imzalanmışdır və müvafiq olan debitor borcunun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(c) Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə gəlirlər

Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı üzrə gəlirlər o zaman tanınır ki, təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə baş vermiş sığorta hadisəsinə görə zərərin müvafiq hissəsinin təkrarsığortaçı tərəfindən ödəniləcəyi razılaşdırılmışdır və həmin hissənin ödənilməsi üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(d) Təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissyon muzzdlar üzrə gəlirlər

Təkrarsığortaya verilmiş müqavilələr üzrə komissyon muzzdlar üzrə gəlirlər o zaman tanınır ki, risklərin təkrarsığortaya verilməsinə dair təkrarsığortaçı ilə müqavilə bağlanmışdır və həmin müqavilə üzrə komissyon muzzdun alınması üçün kifayət dərəcədə ehtimal vardır.

(e) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmindən sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(f) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Cəmiyyət balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsinə istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin əvəzinin ödənilməsi qaydasında tanınır.

(g) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən

olunmuşdur.

3.17. İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındakı icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.18. Dividendlərin verilməsi

Cəmiyyətin səhmdarlarına dividendlər maliyyə hesabatlarında öhdəlik kimi o dövrdə tanınır ki, həmin dövrdə Cəmiyyətin səhmdarları tərəfindən təsdiq edilmişdir (qərar qəbul edilmişdir).

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

4.1. Maliyyə risklərinin faktorları

Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyillidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsir riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski; likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına təsiri riski. Cəmiyyətin risklərin idarə olunması üzrə proqramı, maliyyə risklərinin qabaqcadan müəyyən edilə bilinməməsi amilinə cəmləşdirilmişdir (fokusuna yığılmışdır) və Cəmiyyətin fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinə potensial əlverişsiz təsirinə minimumlaşdırılmasına yönəldilmişdir. Cəmiyyət müəyyən risklərin hədcinqləşdirilməsi üçün törəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir.

(a) Bazar riski

(i) Valyuta riski

Cəmiyyət beynəlxalq iqtisadi əlaqələrə malikdir və ona görə də, xarici valyuta kurslarının (əsasən, ABŞ dolları, evro, Rus rublu və s.) dəyişməsindən valyuta risklərinə meyillidir. Gələcək kommersiya sövdələşmələri, tanınmış aktivlər və öhdəliklər, həmçinin xarici şirkətlərə netto-investisiyalara münasibətdə mübabilə kurslarının dəyişməsi riski mövcuddur.

(ii) Qiymət riski

Cəmiyyət tərəfindən sığorta tarifləri könüllü sığortanın hər bir növü üzrə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılmış Qaydalara uyğun olaraq müəyyən edilir. Rəqabət mühitində könüllü sığorta növləri üzrə qiymət riski mövcuddur. İcbari sığorta növləri üzrə qiymətlər dövlət tərəfindən müəyyən olduğundan bu növ sığorta müqavilələri üzrə qiymət riski mövcud deyildir.

(b) Kredit riski

Cəmiyyət əhəmiyyətli kredit risklərinə mübtəla deyildir. Cəmiyyətdə etibarlı kredit tarixinə məxsus olan alıcıların ödəmə qabiliyyətli olmasına inamı təmin edən prosedurlar işlənmişdir. Törəmə alətlərlə sövdələşmələr və pul əməliyyatları yalnız yüksək ödəmə qabiliyyəti olan maliyyə institutları ilə aparılır. Cəmiyyət tərəfindən heç bir istisnaya yol vermədən bütün maliyyə institutları üçün kredit riskini məhdudlaşdıran prosedurlar işlənmişdir.

(c) Likvidlik riski

Likvidlik riskinin ehtiyatlılıqla idarə edilməsi pul vəsaitləri və dövriyyədə olan qiymətli kağızların kifayət həcmnin saxlanması, açılmış kredit xəttləri vasitəsilə adekvat maliyyələşmə imkanlarını və ortaya çıxacaq disbalans hallarında operativ idarəetmə imkanlarını nəzərdə tutur.

(d) Faiz dərəcəsinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axınına və ədalətli dəyərə təsiri riski

Cəmiyyət faiz gəliri gətirən əhəmiyyətli məbləğdə aktivlərə malikdir. Bu səbəbdən də faiz gəlirləri üzrə mənfəət və pul vəsaitlərinin əməliyyat axınları, əsasən bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsindən asılıdır.

4.2. Törəmə maliyyə alətləri və hedcinq əməliyyatları

Törəmə maliyyə alətləri müvafiq sövdələşmələrin (kontraktların) bağlanma tarixinə ilkin balans dəyəri ilə uçota alınır: sonradan ədalətli dəyərə yenidən qiymətləndirmə tələb edilir. Bu qaydada müəyyən edilmiş gəlirlər və zərərlər maliyyə alətlərinin hedcinq aləti kimi təsnifləşdirilməsindən asılıdır.

(a) Ədalətli dəyərin hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda hedcinqləşmə riskinə aid olan hedcinqləşdirilən maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi ilə birlikdə əks etdirilir.

(b) Pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi

Cəmiyyət tərəfindən pul vəsaitləri axınının hedcinqləşdirilməsi aləti kimi təsnifləşdirilən törəmə alətlərin ədalətli dəyərinin dəyişməsinin effektiv hissəsi kapitalın tərkibində tanınır (bu dəyişmənin effektiv olmayan hissəsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir).

(c) Xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu tətbiq edilməyən törəmə alətlər

Bir sıra maliyyə alətləri xüsusi hedcinqləşdirmə əməliyyatı uçotu qaydalarına aid edilmir. Hedcinqləşdirmə əməliyyatları tətbiq edilməyən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin dəyişməsi birbaşa mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

4.3. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi

Aktiv bazarda dövriyyədə olmayan maliyyə alətlərinin (birjadan kənar maliyyə alətləri) ədalətli dəyəri müxtəlif qiymətləndirmə metodları vasitəsilə müəyyən edilir. Cəmiyyət hesabat tarixinə bazar şəraitindən asılı olaraq mövcud olan bir neçə qiymətləndirmə metodundan istifadə edir. Uzunmüddətli borcların ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün analoji alətlər üçün birja qiymətləri və ya dilerlərin kotirovkaları tətbiq edilir. Qalan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi üçün hesablama pul vəsaitləri axınının diskontlaşdırılması metodu istifadə edilir. Faiz svoplarının ədalətli dəyəri pul vəsaitlərinin gələcək axınının törəmə dəyəri kimi hesablanır. Forvard valyuta sövdələşmələrinin (kontraktlarının) ədalətli dəyəri bazarda təkmül tapmış forvard valyuta kurslarından istifadə edilməklə hesablanır.

5. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri

Cəmiyyət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

5.1. Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

5.2. Vergilər, əmək münasibətləri və sosial sığorta

Vergilərin hesablanması və ödənilməsi, əmək münasibətləri üzrə işçilərlə hesablaşmalar, sosial sığorta üzrə əməliyyatlar Azərbaycan Respublikasının vergi, əmək və sosial sığorta üzrə qanunvericiliyinə uyğun olaraq aparılır.

5.3. Sığorta qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulmuş normalar.

Cəmiyyət sığorta üzrə fəaliyyəti zamanı “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunu ilə nəzərdə tutulmuş və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası tərəfindən təsdiq edilmiş sığortaçıların investisiya əməliyyatları ilə bağlı qaydaları, sığortaçının tələb olunan kapitalının müəyyənləşdirilməsi qaydaları, sığortaçıların zərərlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi qaydaları, sığorta və ya təkrarsığorta müqavilələri üzrə sığortaçının şəxsi tutumunun yuxarı həddinə dair tələbləri və digər normativ sənədlərin tələblərini rəhbər tutur.

6. Yeni və yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

- Yeni və yenidən işlənmiş standartların tətbiqinin təsiri. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartlar və onlara dair şərhlərin tətbiqinin 31 dekabr 2018-ci il və 31 dekabr 2017-ci il tarixlərinə Mərkəzin maliyyə vəziyyətinə və həmin tarixdə tamamlanan illər üçün əməliyyat nəticələrinə təsiri əhəmiyyətli dərəcədə olmamışdır.

7. Əsas vəsaitlər

	Maşın və avadanlıq	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və təsərrüfat inventarları	Cəmi
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	102 555	175 945	44 040	322 540

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Daxilolmalar	36 290	635 835	1 839	673 964
Xaricolmalar	(9 972)	(87 177)	(185)	(97 334)
Amortizasiya ayırmaları	(32 218)	(97 477)	(9 345)	(139 040)
31 dekabr 2017-ci il tarixinə balans dəyəri	96 655	627 126	36 349	760 130
Daxilolmalar	21 997	301 850	-	323 847
Xaricolmalar	(2 069)	(26 862)	(3 204)	(32 135)
Amortizasiya ayırmaları	(29 128)	(225 528)	(6 784)	(261 440)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə balans dəyəri	87 455	676 586	26 361	790 402

8. Qeyri-maddi aktivlər

	Proqram məhsulları	Lisenzia	İcbari Sığorta Bürosu (haqq)	Cəmi
31 dekabr 2016-cı il tarixinə balans dəyəri	649 107	22 000	94 368	765 475
Daxilolmalar	59 806	-	-	59 806
Xaricolmalar	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(95 682)	(4 400)	(20 000)	(120 082)
31 dekabr 2017-ci il tarixinə balans dəyəri	613 231	17 600	74 368	705 199
Daxilolmalar	64 937	-	-	64 937
Xaricolmalar	-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları	(107 439)	(4 400)	(20 000)	(131 839)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə balans dəyəri	570 729	13 200	(54 368)	638 297

9. İştirak payı metodu ilə investisiyalar

	31.12.2018	31.12.2017
"Xalq Həyat" ASC-də 100% -lik iştirak payı	15 000 000	-
	15 000 000	-

10. Sair qısamüddətli debitor borcları

	31.12.2018	31.12.2017
İşçi heyəti üzrə debitor borcları	40 119	39 751
Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə debitor borclar	33 500	35 236
Digər qısamüddətli debitor borclar	169 885	34 190
	243 504	109 176

11. Sair qısamüddətli aktivlər

	31.12.2018	31.12.2017
Gələcək hesabat dövrünün xərcləri	80 915	67 017
Verilmiş avanslar	-	-
Təhtəhesab məbləğlər	-	-

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

80 915

67 017

12. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31.12.2018	31.12.2017
Kassada olan nəğd pul vəsaitləri	9 916	9 357
Bank hesablarında pul vəsaitləri	3 054 330	2 508 601
Bank depozit hesablarındakı pul vəsaitləri	19 560 000	38 252 250
	22 624 246	40 770 208
Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	653 661	27 072
• Xarici valyutalarda bank hesabları	2 400 669	2 481 529
	3 054 330	2 508 601
Bank depozit hesablarındakı pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	8 000 000	-
• Xarici valyutalarda bank hesabları	11 560 000	38 252 250
	19 560 000	38 252 250

13. Təkrarsığorta əməliyyatları üzrə öhdəliklər

	31.12.2018	31.12.2017
Təkrarsığortaçı üzrə öhdəliklər	444 544	233 442
Təkrarsığortalı üzrə öhdəliklər	-	-
	444 544	233 442

14. Sığorta ehtiyatları

	Qazanılma- mış sığorta haqları ehtiyatı	Baş vermiş, lakin bildirilmə- miş zərər ehtiyatı	Bildirilmiş, lakin tənzim- lənməmiş zərər ehtiyatı	Əlavə ehtiyatlar	Cəmi ehtiyatlar
31 dekabr 2016-cı il tarixə					
Ümumi ehtiyatların məbləği	(5 939 527)	(541 624)	(662 055)	(2 086 213)	(9 229 419)
Təkrarsığortaçıların payı	276 791	92 558	-	-	369 349
Xalis sığorta ehtiyatları	(5 662 736)	(449 066)	(662 055)	(2 086 213)	(8 860 070)
31 dekabr 2016-cı il tarixə xalis sığorta ehtiyatları	(5 662 736)	(449 066)	(662 055)	(2 086 213)	(8 860 070)
31 dekabr 2017-ci il tarixə					
Ümumi ehtiyatların məbləği	(5 081 505)	(831 155)	(78 500)	(345 491)	(6 336 651)
Təkrarsığortaçıların payı	520 257	34 406	-	-	554 663
Xalis sığorta ehtiyatları	(4 561 248)	(796 749)	(78 500)	(345 491)	(5 781 988)
31 dekabr 2017-ci il tarixə xalis sığorta ehtiyatları	(4 561 248)	(796 749)	(78 500)	(345 491)	(5 781 988)
31 dekabr 2018-ci il tarixə					
Ümumi ehtiyatların məbləği	(7 787 557)	(739 486)	(225 994)	(548 146)	(9 301 183)
Təkrarsığortaçıların payı	574 048	64 731	-	-	638 779
Xalis sığorta ehtiyatları	(7 213 509)	(674 755)	(225 994)	(548 146)	(8 662 403)
31 dekabr 2018-ci il tarixə xalis sığorta ehtiyatları	(7 213 509)	(674 755)	(225 994)	(548 146)	(8 662 403)

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi

	31.12.2018	31.12.2017
Xalis sığorta ehtiyatlarının dəyişməsi	(2 880 415)	3 078 082
	(2 880 415)	3 078 082

15. Qarşısılınma tədbirləri fondu

	31.12.2018	31.12.2017
Qarşısılınma tədbirləri fondu	100 219	60 958
	100 219	60 958

16. Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər

	31.12.2018	31.12.2017
Vergi öhdəlikləri	-	-
Sosial sığorta öhdəlikləri	-	-
	-	-

17. Qısamüddətli kreditör borcları

	31.12.2018	31.12.2017
Əmək haqqı üzrə qısamüddətli kreditör borclar	-	-
Təhtəlhesab şəxslərlə hesablaşmalar üzrə	-	-
Digər xidmətlər üzrə qısamüddətli kreditör borcları	23 463	24 734
	23 463	24 734

18. Sair qısamüddətli öhdəliklər

	31.12.2018	31.12.2017
Gələcək hesabat dövrünün gəlirləri	38 966	38 966
Alınmış avanslar	-	-
	38 966	38 966

19. Səhmdar kapital

	Səhmlərin sayı (ədəd)	Səhmin nominal dəyəri (manat)	Adi səhmlər (manat)	İmtiyazlı səhmlər (manat)	Cəmi səhmdar kapitalı (manat)
31 dekabr 2016-cı il tarixinə	7 390 000	5.33	39 388 700	-	39 388 700

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

2017-ci ildə Səhmlərin nominal dəyərinin xalis mənfəət hesabına artırılması	0.72	5 320 800	-	5 320 800
31 dekabr 2017-ci il tarixinə	7 390 000	6.05	44 709 500	- 44 709 500
2018-ci ildə Səhmlərin nominal dəyərinin xalis mənfəət hesabına artırılması	0.20	1 478 000	-	1 478 000
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	7 390 000	6.25	46 187 500	- 46 187 500

20. İnvestisiya gəlirləri

	2018	2017
Banklardakı depozit hesabları üzrə faiz gəlirləri	713 584	913 349
SOCAR istiqrazları üzrə faiz gəlirləri	603 874	259 181
	1 317 458	1 172 530

21. Fövqəladə gəlirlər

	2018	2017
İşçi həyat sığortasının xitamından daxilolmalar	-	32 852
Əsas vəsait satışından gəlirlər	28 321	-
Vaxtı keçmiş kreditör borcların silinməsindən gəlirlər	12 818	-
Məzənnə fərqlərindən gəlirlər	-	-
Franşiza üzrə gəlirlər	-	5 880
Digər gəlirlər	18 946	19 310
	60 085	58 042

22. Sair əməliyyat xərcləri

	2018	2017
Qarşısılınma tədbirləri fonduna ayırmalar	(39 261)	(24 531)
İcbari sığorta növlərinə İSB-na ayırmalar	(196 125)	(122 544)
	(235 386)	(147 075)

23. İşlərin aparılması xərcləri

	2018	2017
Əmək haqqı xərcləri	(2 459 473)	(2 072 378)
Sosial sığorta ayırmaları	(550 550)	(453 329)
Sığorta vasitəçilərinə komissiyon muzzdlar	(177 549)	(138 319)
Amortizasiya ayırmaları - əsas vəsaitlər	(261 440)	(139 040)
Amortizasiya ayırmaları – qeyri-maddi aktivlər	(131 839)	(120 082)
Bank xidməti	(83 254)	(42 530)
Reklam	(139 877)	(72 867)
Ezamiyyət	(5 156)	(2 184)
Dəftərxana ləvazimatları və ofis xərcləri	(56 327)	(81 328)
Rabitə xərcləri	(41 121)	(50 620)
İcarə	(426 792)	(429 772)
İşçilərin ixtisasartırmasına xərclər	(7 891)	(3 596)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə xərclər	(92 341)	-
Proqram dəstək xidməti	(126 817)	-

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

Nəqliyyatın saxlanması və yanacaq	(67 470)	(66 364)
Məsləhət, hüquq və digər peşəkar xidmətlər	(154 660)	(219 121)
Sığorta nəzarəti orqanına ayırmalar	(28 644)	(19 120)
Digər xərclər	(192 489)	(128 953)
	(5 003 690)	(4 039 603)

24. Fövqəladə xərclər

	2018	2017
Məzənnə fərqindən zərər	(13 157)	(1 118 537)
Əsas vəsaitlərin satışından zərərlər	-	(39 071)
Maddi yardım	(6 000)	-
Digər fəvqəladə xərclər	(30 387)	(45 442)
	(49 544)	(1 206 050)

25. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	2018	2017
Cari mənfəət vergisi xərci	(571 701)	(376 841)
Təxirə salınmış vergi xərci	-	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(571 701)	(376 841)

MHBS və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti zaman fərqləri əmələ gəlir. Bu müvəqqəti zaman fərqləri üzrə dövriyyələrin vergi təsiri göstərilir və 20% (2017-ci il- 20%) dərəcəsində qeydə alınır. Hazırkı maliyyə hesabatlarına qeyd olunan fərqlərin təsiri olmadığından təxirə salınmış vergi aktivləri və ya öhdəlikləri hesablanmamış və nəzərə alınmamışdır.

26. Səhm üzrə mənfəət

Cəmiyyətin səhm üzrə mənfəəti potensial olaraq azaldılmış adi səhmlərə malik deyildir. Buna görə, səhm üzrə azaldılmış mənfəət səhm üzrə əsas mənfəətə bərabərdir.

	2018	2017
İl üzrə xalis mənfəət	2 250 417	1 461 820
Dövriyyədə olan adi səhmlərin orta çəkili sayı (ədəd)	7 390 000	7 390 000
Adi səhm üzrə mənfəət (səhm üzrə manatla)	0.30	0.20

27. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Hazırkı maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi

“Xalq Sığorta” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixdə başa çatmış il üzrə Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhlər və Qeydlər

məzmununa diqqət yetirilir.

Cəmiyyət özünün maliyyə vəsaitlərinin əhəmiyyətli hissəsini əlaqəli tərəf olan “Xalq Bank” ASC-də yerləşdirmişdir. Həmin bankdakı depozit hesablar üzrə cəmiyyətin 2018-ci ildə 713584 manat, 2017-ci ildə isə 609927 manat faiz gəlirləri olmuşdur.

28. Risklərin idarə edilməsi

Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidlik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borclarından ibarətdir. Cəmiyyətin pul depozitləri mötəbər maliyyə idarələrində yerləşdirilmişdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli borcların bazar dəyəri onların daşınan dəyərlərlə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyətin bir çox borcları təyin olunmuş marağı ifadə edir. Bu borclarla əlaqəli marağ xərcləri sığortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, marağ normalarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşımır.

29. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonrakı dövrdə maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərən hadisələr baş verməmişdir.